

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 17.10.2005 62. vuosikerta Numero 3 Sivu 5

Yröttitutkimuksen tuloksia sovelletaan käytäntöön Sveitsissä

Marjo Marttinen ja Marja Roitto, MTT

Rohdos- ja maustekasvitutkimus on Sveitsissä hyvin asiakaslähtöistä, ja sitä tehdään usein kiinteässä yhteistyössä jalostavan teollisuuden kanssa. Viljelyyn sovellettava tieto siirretään kentälle muun muassa kasvikohtaisilla viljelyohjeilla.

Sveitsissä viljellään rohdoskasveja 150 hehtaarilla ja niiden viljelijöitä on parisen sataa. Vuosittain tuotetaan 300 tonnia kuivattua mauste- ja rohdoskasviraaka-ainetta, jonka kysyntää kuvastaa se, että jalosteita myydään raaka-aineen tuotantoon nähden kymmenkertainen määrä. Raaka-aineet ja jalosteet myydään lääke- ja rohdosteollisuudelle sekä elintarvike- ja kosmetiikkayrityksille. Alan tutkimusta tehdään Sveitsin valtiollisessa maatalouden tutkimuslaitoksessa sekä muissa tutkimuslaitoksissa, joista osa saa yhteiskunnallista tukea ja osa on kokonaan yksityisen rahoituksen varassa.

Kuvat: Marjo Marttinen

Heinäratamo (*Plantago lanceolata L.*) (kesk.) korjuuvalmiina Contheyn lähistöllä Sveitsissä. Usein viljelijät kasvattavat kutakin kasvia 10–20 aarin alalla.

Vitaplantissa osataan viljely ja farmasia

Vitaplant on vuonna 1996 perustettu kaupallinen rohdostuotteiden tutkimuskeskus, joka sijaitsee Wittenwillissä Baselin kupeessa. Sen toiminnassa yhdistyvät viljelyn ja farmasian osaaminen. Vitaplant on erikoistunut kasviutteiden tutkimiseen ja valmistamiseen. Uuden uutteen kehitysprosessi kestää 2–3 vuotta, ja sen voi halutessaan tilata avaimet käteen -periaatteella. Uutteiden lisäksi yrityksestä voi ostaa siemeniä, taimia, kuivattuja yrtejä, standardoituja kasviöljyjä sekä tietotaitoa. Yrityksen viljelyosaston tehtäväänä on etsiä tuotteisiin sopivia kasveja ja tutkia, kuinka niiden viljely onnistuu. Parhaillaan tutkitaan mm. eteläruttojuuren (*Petasites hybridus* L.) käyttöä rohdoskasvina.

Tutkimustuloksia hyödynnetään oman yrityksen tuontoprosesseissa, mutta yritys tekee myös tilaustutkimusta. Viljelyosaaminen siirtyy sopimusviljelijöille viljelyohjeiden välityksellä. Sopimustuottajien toimintaa myös arvioidaan.

– Rohdoskasvituotannossa ohjeiden noudattaminen on tärkeää. Keskustelujen avulla motivoimme viljelijöitä, kertoo Vitaplantin viljelyosaston johtaja Monika Messmer.

Vitaplant on viljelyn suhteen kansainvälisti toimiva yritys. Sillä on koetointia Intiassa ja Etelä-Afrikassa ja sopimustuottajia Intiassa, Italiassa, Puolassa ja Bulgariassa. Sveitsiläiset raaka-aineet ovat liian kalliita jopa sveitsiläisille itselleen.

– Yritys käyttää vain vähän keruutuotteita, sillä niiden laatu on epävarmempaa kuin viljelytyjen kasvien. Viljely myös säätää luonnonkantoja. Jos haluaa suojella kasvia, sitä on viljeltävä, toteaa Messmer.

Kuivia euroopan-alppitähden (*Leontopodium alpinum* Cass) kukkia pakkaus-valmiina Valplantes-osuuskunnan tuotantotiloissa Sveitsissä.

Mediplant etsii uusia kasveja

Puolivaltiollinen mauste- ja rohdoskasvien tutkimuskeskus Mediplant on toiminut vuodesta 1988 lähtien Contheysä Sveitsin ranskankielisellä alueella. Sen tärkein tehtävä on sopivien kasvien etsiminen teollisuuden tarpeisiin, kasvien viljelytekniikan kehittäminen, ympäristöystävällisten viljelymenetelmien etsiminen sekä tiedonvaihto maatalouden, teollisuuden ja tutkimuksen edustajien kesken. Mediplant toimii samoissa tiloissa Sveitsin maatalouden tutkimuslaitoksen kanssa, ja sen kokeet suoritetaan tutkimuslaitoksen pelloilla Alpeilla kolmessa eri korkeudessa: 480, 950 ja 1060 metrissä.

Tutkimustieto välittyy viljelijöille nopeasti. Tutkimuskeskuksessa on kaksi kertaa vuodessa avoimet ovet. Viljelijät voivat lisäksi soittaa tutkijoille, jotka kävät tarvittaessa heidän pelloillaan. Osa kokeista myös järjestetään tiloilla. Tutkimuksen vuosiraportti lähetetään viljelijöille, ja erillinen neuvontaorganisaatio laatii tutkimustuloksiin pohjautuen kasvikohtaisia tietolehdistiä, jotka sisältävät viljelytekniikan lisäksi talouslaskelman. Mediplant tekee yhteistyötä myös yliopistojen ja koulujen kanssa, samoin kuin lähistöllä olevan Sveitsin suurimman yrttiosuuskunnan Valplantesin kanssa.

Parhaillaan tutkimuksen alla ovat esimerkiksi malarian hoitoon käytettävä kesämaruna (*Artemisia annua L.*), marunan sukuinen *Artemisia umbelliformis*, iltahelokki (*Oenothera biennis L.*), nukkahorsma (*Epilobium parviflorum Schreb.*) ja mäkikuisma (*Hypericum perforatum L.*). Sveitsin oloihin yritetään kotiuttaa muun muassa erityisen makeaa steviaa (*Stevia rebaudiana*) Paraguasta ja tiukasti suojeleuttaa, syövän hoidossa käytettyä himalajanjalkalehteä (*Podophyllum hexandrum Royle*).

Himalajanjalkalehti (*Podophyllum hexandrum Royle*) on Himalajalta kotoisin oleva, syövän hoitoon käytettävä kasvi, jota Mediplant yrääntää kotiuttaa Sveitsiin.

Lisätietoja: marjo.marttinen@mtt.fi
puh. 040 747 1255